

Grindsted Kirke

Søndag d. 24. marts 2019 kl. 19.00

Steen Frøjk Søvnald

Prædiken til 3. søndag i fasten, Luk 11,14-28. 1. tekstrække

Salmer

DDS 786: Nu går solen sin vej (DDK 388)

DDS 300: Kom, sandheds ånd og vidne giv (DDK 321)

DDS 675: Gud, vi er i gode hænder (DDK 184)

Altergang – DDS 634: Du ved det nok, mit hjerte (DDK 357)

DDS 172: Se, vi går op til Jerusalem (DDK 466)

Tekstlæsninger

GT-læsning: 5 Mos 18,9-15

Moses sagde til Israels folk: »Når du kommer ind i det land, som Herren din Gud vil give dig, må du ikke lægge dig efter at gøre de afskyelige ting, som folkene dér gør.

Hos dig må der ikke findes nogen, som lader sin søn eller datter gå gennem ilden, ingen, der driver spådomskunst eller trolddom, ingen, der tager varsler, ingen, der

bruger magi, ingen, der udtaler besværgelser, spørger dødemanere eller sandsigere til

råds eller søger orakel hos de døde. Herren afskyr enhver, som gør den slags, og på grund af den slags afskyeligheder vil Herren din Gud drive folkene bort foran dig; udadleg skal du være over for Herren din Gud. De folk, du skal fordrive, lytter til dem, der driver trolddom eller spådomskunst; men det har Herren din Gud ikke givet dig lov til. Herren din Gud vil af din midte lade en profet som mig fremstå for dig, en af dine egne; ham skal I adlyde.«

Epistel (efter nadveren):   Ef 5,1-9

I skal ligne Gud som hans kære børn og vandre i kærlighed, ligesom Kristus elskede os og gav sig selv hen for os som en gave og et offer til Gud, en liflig duft. Men utugt og al slags urenhed og griskhed må end ikke nævnes iblandt jer; det sømmer sig ikke for hellige. Heller ikke skamløshed og tåbelig snak eller overfladisk vid; det passer sig ikke, men derimod taksigelse. For det skal I vide, at ingen utugtig eller uren eller grisk – det er det samme som en afgudsdyrker – har lod og del i Kristi og Guds rige. Lad ingen føre jer bag lyset med tomme ord; for det er den slags, der nedkalder Guds vrede over ulydighedens børn. Gør derfor ikke fælles sag med dem! For engang var I mørke, men nu er I lys i Herren; lev som lysets børn, for lysets frugt er lutter godhed, retfærdighed og sandhed.

Prædiketekst: Luk 11,14-28

Engang var Jesus ved at uddrive en dæmon, som var stum. Da dæmonen var faret ud, begyndte den stumme at tale, og folkeskarerne undrede sig. Men nogle af dem sagde: »Det er ved dæmonernes fyrste, Beelzebul, at han uddriver dæmonerne.« Andre ville sætte ham på prøve og krævede et tegn fra himlen af ham. Men da Jesus kendte deres tanker, sagde han til dem: »Ethvert rige i splid med sig selv lægges øde, og hus falder over hus. Hvis nu også Satan er kommet i splid med sig selv, hvordan kan hans rige så bestå? I siger jo, at jeg uddriver dæmonerne ved Beelzebul. Men hvis jeg driver dæmonerne ud ved Beelzebul, ved hvem uddriver jeres egne folk dem så? Derfor skal de være jeres dommere. Men hvis det er ved Guds finger, at jeg driver dæmonerne ud, så er Guds rige jo kommet til jer. Når en stærk mand fuldt bevæbnet vogter sin

gård, kan hans ejendele være i fred. Men kommer der en, der er stærkere, og overvinder ham, tager han straks alle de våben, som den anden havde sat sin lid til, og fordeler byttet. Den, der ikke er med mig, er imod mig, og den, der ikke samler med mig, spreder. Når den urene ånd er drevet ud af et menneske, flakker den om i øde egne og søger hvile, men uden at finde den. Så siger den: Jeg vil vende tilbage til mit hus, som jeg er drevet ud af. Og når den kommer, finder den det fejet og prydet. Så går den ud og tager syv andre ånder med, værre end den selv, og de kommer og flytter ind dér. Og det sidste bliver værre for det menneske end det første.« Mens han sagde det, var der en kvinde i skaren, der råbte: »Saligt er det moderliv, som bar dig, og de bryster, du diede!« Men han svarede: »Javist! Salige er de, som hører Guds ord og bevarer det!«

PRÆDIKEN

”Min far er stærkere end din far”. Sådan kan børn sige for at stive sig selv af over for andre jævnaldrende børn. Blandt mine kammerater i skolen foregik det mest ved at sammenligne traktorer og diskutere, hvilken en der var stærkest og bedst, og hvilken der kunne trække den ny 3-furede vendeplov, som lige var kommet på markedet.

Der kan psykologiseres meget på sådanne udsagn fra børn. En af gevinsterne, set med barneøjne, er vel, at man kan undgå at forholde sig til sin egen styrke eller svaghed ved at henvise til en andens styrke, nemlig fædrenes eller deres traktorer.

I dag handler det om styrke i den åndelige verden. Jesus giver os simpelthen undervisning om en virkelighed, som vi ingen mulighed har for at gennemskue.

Hvem af os ved, hvad Djævelens hensigter er – hvis ikke Jesus havde fortalt os om det? Hvem af os ville vide noget om Guds styrke, hvis ikke fra Bibelen?

En tidligere, nulevende Afrika-missionær fortæller om en oplevelse på en bibelskole i det vestlige Tanzania. Her var jo undervisning i Bibelen, men alligevel gik det en dag galt ved den daglige morgenandagt. Missionæren havde prædikeret over dagens tekst, elevkoret sang, og pludselig faldt en pige om og lå og vred sig på gulvet. En gruppe af eleverne ryddede en plads på gulvet omkring den besatte pige. Så gav de sig til at

befale den onde magt at vige fra hende i Jesu navn. Alle andre gik stille ud og hen i klasserne for at gå i gang med dagens undervisning.

Missionæren fortæller: ”Pigen der blev besat den morgen var datter af en evangelist fra en fjerntliggende landsby. Hun var lige begyndt som elev på bibelskolen. De andre piger, som hun boede sammen med, havde klaget over at hun stjal fra dem. Hun havde altså ikke ordentligt omvendt sig, selv om hun var kommet på bibelskole. Hun havde i sit sind ladet en bagdør stå åben for den Onde. Hun havde ikke brudt med sit gamle liv i hedenskabet. Det samme gjaldt hendes far. Selv om han nu var evangelist i sin landsby, havde han tidligere været den lokale troldmand. Han var altså fortsat den åndelige leder i landsbyen, tidligere som medicinmand, nu som evangelist. Inde i sin hytte havde han gravet sine gamle remedier ned i jorden. Han havde altså ikke brudt med sin hedenske fortid. På overfladen var han en from, kristen leder, der sendte sin datter på bibelskole, men "for en sikkerheds skyld" havde han beholdt og skjult det gamle. Alle de ting, som han havde været vant til hele sit liv, og som han engang havde overtaget fra sin far, dem havde han gemt. Så både far og datter havde ladet døren stå på klem. Der var fri adgang for de onde magter til at flytte ind. Den urene ånd fandt huset fejlet og prydet, lige parat til at flytte ind i!

Disse nyomvendte mennesker havde hørt Guds ord, men ikke bevaret det. Det var karakteristisk for mange unge kirker i Afrika og andre steder, at man kun delvist havde brudt med det gamle. Mange kirker er under eller omkring hundrede år gammel, og derfor var der endnu ikke sket det, at kristendommen endnu ikke helt havde fortrængt hedenskabet”.

Sådan var det derude i Afrika, i det primitive og såkaldt "mørke" Afrika. Det var slemt nok. Jeg har også boet i Afrika og snakket med mennesker, som lever i frygt, skønt de er blevet kristne. De holder en bagdør åben for forfædrene og de gamle guder, for en sikkerheds skyld, og det giver frygt og rædsel, for man ved aldrig, hvornår de sender straf over en.

”Godt det ikke er sådan hos os”, kunne vi sige. Men vi skal ikke sige det for hurtigt. I Danmark har kristendommen været her i over 1.000 år. Vi har igennem mange generationer hørt evangeliet, det glædelige budskab om frelsen i Jesus Kristus. Alligevel har jeg lagt mærke til, at mange mennesker indoptager præcis det, som man i Afrika kæmper for at befri folk fra. Derfor har vi hårdt brug for den advarsel som lød til os i dagens første læsning, fra 5. Mosebog: "Hos dig må der ikke findes nogen ... der driver spådomskunst eller trolddom, ingen der spørger sandsigere til råds eller søger orakel hos de døde. Herren afskyr enhver som gør den slags." For er det ikke det mange mennesker i Danmark i dag interesserer sig for? De er åbne over for al verdens mærkelige ting. De tror på at deres skæbne står skrevet i stjernerne, og derfor kender de deres eget personlige stjernetegn og læser ivrigt horoskoper i aviser og blade. Andre leger med ånden i glasset og kommer galt af sted med det. En tilsyneladende uskyldig selskabsleg bliver til en farlig leg med onde magter. Det farlige er, at man tror at man gennem glasset kan få budskaber. Det bliver en overtrædelse af det første bud: *Du må ikke have andre guder end mig.* (2. Mos. 20,3) Det farlige ved brugen af disse redskaber er, at man indretter sig efter diverse budskaber og svar, der skulle komme gennem brugen af teknikkerne. De bliver midler hvormed man mener at kunne trænge ind til en skjult, hemmelig (okkult) viden. De bliver afguder for en. Der er dæmoni i dem, og man bliver afhængig af dem. Et afhængighedsforhold der giver åndelig problemer og meget let også psykiske.

En kristen psykiater, der hedder Thomas Teglgaard, har sagt offentligt, at han tror, at nogle psykiatriske patienter kan have åndelig problemer og endda i nogle tilfælde være besat af dæmoner eller onde ånder. Han mener at lægeverdenen skal være mere åben over for det åndelige og det religiøse – men han mistede betegnende nok også sin stilling ved sygehuset.

I Europa har vi længe været forskånet for meget af den åbenlyse dæmoniske indflydelse, men nu inviterer vi selv hedenskabet tilbage, i takt med at mange mennesker begynder at interessere sig for det okkulte og lege med det.

”Nå, men det gælder jo ikke os kristne”, kan vi indvende. Men heller ikke for hurtigt. En side af fastetiden kan handle om at drive noget ud af vores hjerter. Det er alt det onde og forkerte, det kan være prioriteringer, vi vil lave om på, vaner, vi vil bearbejde. Men spørgsmålet er ikke så meget, hvad vi driver ud, men hvad vi sætter i stedet for. Jesus siger: *Når den urene ånd er drevet ud af et menneske, flakker den om i øde egne og søger hvile, men uden at finde den. Så siger den: Jeg vil vende tilbage til mit hus, som jeg er drevet ud af. Og når den kommer, finder den det fejet og prydet. Så går den ud og tager syv andre ånder med, værre end den selv, og de kommer og flytter ind dér. Og det sidste bliver værre for det menneske end det første.* Der er mange, som arbejder på at feje og pryde menneskers hjerter, efter at den kristne tro er væk. Ateistisk samfund og andre siger, at mennesket trives fint med ikke at tro på noget. Men det er, som C.K. Chesterton sagde for længe siden: ”When people stop believing in God, they don't believe in nothing, they believe in everything”. ”Når mennesker holder op med at tro på Gud, så er alternativet ikke at tro på ingenting, men at tro på alting.

Og det er netop, hvad vi ser. Mange fortæller om, at de har været plaget af onde magter, hvor de har oplevet underlige ting hjemme i deres huse, fx døre der smækker eller slæbende fodtrin på loftet. Nogle hører eller ser deres forfædre komme igen. Her er det vigtigt, at mennesker lærer at bede til Gud og påkalde Jesu navn.

Den sidste bøn i Fadervor er blevet meget aktuel og meget vedkommende for mange mennesker: ”Fri os fra det onde!” eller som det også kan oversættes ”Fri os fra den Onde!” Og forsagelsen, som vi altid i Danmark siger som indledning til trosbekendelsen, er pludselig blevet meget vigtig.

Vi har alle brug for at tage alvorligt, at der findes noget ondt i denne verden. Det onde er ikke bare fravær af det gode, men der findes ligefrem en personlig, ond magt,

som vil ødelægge os. Det er det som vi har bevaret i den gamle kollekt til i dag:

"Herre, vor Gud, himmelske Fader! Du som har ladet din Søn ... blive menneske, for at han skal hindre Djævelens tyranni og beskytte os arme mennesker imod den onde fjende ... vi beder dig om ... at du ... vil komme os til undsætning ... for at vi ... må leve i fred for den onde fjende og blive evigt salige ..." Det onde og dets magt i verden er ikke noget vi taler meget om eller normalt tager særlig alvorligt i vores dagligdag, men det er der, og det er ikke noget at spøge med eller være ligeglad med, for det er en trussel for os.

Spørgsmålet er ikke så meget, hvad vi får drevet ud af os, men hvad vi sætter i stedet for. Jesus kom med det gode budskab, med Guds kærlighed, med Helligånden som en aktivt virkende kraft i vores liv. Han kom som den stærkere, der bandt den stærke, og det skete på korset. Her vandt Jesus sine ejendele tilbage fra den stærke. Og, hans ejendele: det er altså os, mennesker.

Vi kan godt synes, vi har fået ryddet op i fastetiden, så vores hus står fejlet og prydet som efter en forårsrengøring. Men hvis vi ikke sætter Jesus ind i stedet for, så bliver det værre end det første for os. Det gode alternativ til at tro på ingenting er at tro på Jesus.

Vi skal bede Jesus forbarme sig over os over vores synder, også når vi sætter vores lid til alt muligt andet end Gud. Her kan vi kun selv sætte vores afguder ind.

I sit møde og diskussion med sine tilhørere fastslår Jesus, at det selvfølgelig ikke kan passe, at den som uddriver dæmoner, selv er i ledtog med dæmonernes fyrste, Djævelen. Tværtimod er dæmonbesættelse et udtryk for Djævelens magt, og derfor er uddrivelsen af dæmonerne et tegn på Guds indgriben. Derfor er Jesu uddrivelse af de urene ånder et uimodsigeligt tegn på, at han er Guds redskab, Kristus, Messias.

Vi skulle høre noget om styrkeforholdet i den åndelige verden, og der vil jeg også gerne slutte. Vi mennesker er spændt ud mellem to magter. Vi skal vide, at begge magter er aktive og ønsker at bemægtige sig vores sjæl. Det gælder enhver af os.

Jesus kalder den ene af magterne ”den stærke”. Så kan vi tænke, at det må være mig selv eller min far – men det er det ikke. Det er Djævelens magt. Han er stærk – meget stærkere end nogen af os. I forhold til ham er vi som en myg, der sidder på væggen.

Vi er chanceløse, ligesom besatte kan være helt og holdent i den Ondes vold.

Så er der den anden magt, ”den stærkere”. Det er Jesus, og han kommet for at tilintetgøre ”den stærkes” magt. ”Den stærke” er i forhold til ham som en myg på væggen. Ét knips, og så er det ude med ham. Her kan vi tænke på påskemorgen og den tomme grav, som var Guds magtdemonstration.

Det er sådan, den åndelige verden er. Vi udfordres til at tage stilling og vælge side:

Hvem vil vi tilhøre?

Vi skal ikke lytte til vores eget hjerte og vores egne ønsker, for de leder os ikke til det rigtige mål. *Salige er de, som hører Guds ord og bevarer det*, sagde Jesus.

I den anden tekstrække til denne søndag siger Jesus til nogle, som ikke ville lytte til ham, at de havde Djævelen til far. Men så kunne han også sige: ”Min far er stærkere end din far!”

Ja, Gud er den stærkere, og han kan hjælpe os gennem både livet og døden.

Amen!